

Επίπεδο 1

Κατανοώντας τον αυτισμό

Το υλικό του Επιπέδου 1 έχει σχεδιαστεί με στόχο να σας βοηθήσει να κατανοήσετε καλύτερα τον αυτισμό και τον τρόπο που επηρεάζει τα παιδιά στο σχολείο.

Βασικές Αρχές

Οι βασικές αρχές πάνω στις οποίες βασίζεται το υλικό αυτό:

- 1.Εστιάζουμε στην διαφορετικότητα και όχι στα ελλείμματα
- 2.Πρωθούμε μία θετική στάση προς τον αυτισμό

Στόχοι

Μετά το τέλος της εκπαίδευσης θα μπορείτε να:

- αναγνωρίζετε τους 4 βασικούς τομείς της ανάπτυξης τους οποίους θα πρέπει να λαμβάνετε υπόψη όταν έρχεστε σε επαφή με παιδιά με αυτισμό.
- Να αντιλαμβάνεστε την σημασία του να κατανοείτε ένα παιδί με αυτισμό και το προφίλ με τα δυνατά και αδύνατα σημεία του.
- Να αναγνωρίζετε τους βασικούς τομείς τους οποίους θα πρέπει να λαμβάνετε υπόψη ώστε να βοηθήσετε τα παιδιά με αυτισμό να χτίσουν σχέσεις με τους συνομηλίκους και με το προσωπικό του σχολείου.
- να αναγνωρίζετε ότι πολλά παιδιά με αυτισμό μπορεί να είναι εξαιρετικά ευαίσθητα σε οπτικά και ακτικά ερεθίσματα, ήχους, γεύσεις και μυρωδιές και ότι αυτό μπορεί να επηρεάζει τόσο την συναισθηματική τους κατάσταση όσο και τη μαθησιακή διαδικασία.

Περιεχόμενα

Υπάρχουν 4 θεματικές ενότητες: **Κατανοώντας το παιδί**, Διαμόρφωση υποστηρικτικού περιβάλλοντος, **Επενδύοντας στις σχέσεις**, **Εκπαιδευτικές Πρακτικές**

- 12 βασικά μηνύματα που συνοδεύονται από 6 βίντεο και 4 σχεδιαγράμματα.
- Δραστηριότητες, μελέτες περίπτωσης, ενημερωτικό και εκπαιδευτικό υλικό.

Ενότητα 1- Κατανοώντας το παιδί

«Κατανοώντας τις ελπίδες, τα όνειρα, τις δυνατότητες και τις δυσκολίες των ατόμων με αυτισμό, η κοινωνία μπορεί να κερδίσει μια βαθύτερη και πιο σφαιρική αντίληψη της ανθρώπινης φύσης».

Lawson, W (1998)

Life Behind Glass. London: Jessica Kingsley.

Βασικές πληροφορίες:

- Τα παιδιά με αυτισμό σκέφτονται, επικοινωνούν, σχετίζονται με τους άλλους, κατανοούν τον κόσμο διαφορετικά από τους περισσότερους συνομηλίκους τους.
- Με τον όρο Αυτισμός αναφερόμαστε σε μια ομάδα χαρακτηριστικών ή δυσκολιών-μιλάμε δηλαδή για το φάσμα του αυτισμού. Αυτό σημαίνει ότι, ενώ όλα τα άτομα με αυτισμό μοιράζονται συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, κάθε παιδί με αυτισμό είναι διαφορετικό.
- Περίπου 1 στα 100 παιδιά θα διαγνωστεί με αυτισμό. Αυτό σημαίνει, ότι, αν δεν έχετε ήδη συναντήσει κάποιο παιδί με αυτισμό στο σχολείο σας, είναι πολύ πιθανό να το συναντήσετε κάποια στιγμή στην επαγγελματική σας πορεία. Τα περισσότερα άτομα με αυτισμό δεν έχουν επίσημη διάγνωση και έχουν φυσιολογική νοημοσύνη
- Υπάρχουν 4 τομείς που χρειάζεται να λάβουμε υπόψη, όσον αφορά στην εκπαίδευση των παιδιών με αυτισμό: *Κοινωνική επικοινωνία, ενδιαφέροντα και επεξεργασία πληροφοριών, κοινωνική κατανόηση, αισθητηριακή επεξεργασία*
- Είναι σημαντικό να θεωρούμε το παιδί ως συνεργάτη στη μαθησιακή διαδικασία και να χτίζουμε πάνω στις δυνατότητές του. Επίσης, δεν μπορούμε να θεωρούμε δεδομένο τι μπορεί ή δεν μπορεί να κάνει ένα παιδί με αυτισμό.

Πρακτικές συμβουλές

Οι παρακάτω πρακτικές συμβουλές θα σας βοηθήσουν να μειώσετε το στρες των παιδιών και να τα βοηθήσετε να συνεργαστούν πιο αποτελεσματικά στην μαθησιακή διαδικασία:

- 1) Δημιουργείστε ένα προφίλ στο οποίο θα καταγράφονται πληροφορίες όπως: τι του αρέσει και τι όχι, τι του προκαλεί στρες, τι το κινητοποιεί. Μοιραστείτε τις πληροφορίες αυτές και με το υπόλοιπο προσωπικό του σχολείου.
- 2) Χτίστε την αυτοεκτίμησή του.
- 3) Αναγνωρίστε και χρησιμοποιείτε τα δυνατά του σημεία όταν σχεδιάζετε δραστηριότητες.

Σημειώσεις:

Ενότητα 2- Διαμόρφωση υποστηρικτικού περιβάλλοντος

«Πολύ συχνά βρισκόμουν σε κατάσταση αισθητηριακής υπερφόρτωσης και όταν συνέβαινε αυτό, τότε δυσκολευόμουν να παραμείνω ανάμεσα στους άλλους».

Lawson, W. (1998)

Η ζωή πίσω από το γυαλί. London: Jessica Kingsley. σελ.3

Βασικές πληροφορίες:

- Οι διαφορές στην αισθητηριακή επεξεργασία μπορεί να προκαλέσουν στα παιδιά με αυτισμό έντονο στρες και άγχος.
- Τα παιδιά με αυτισμό δυσκολεύονται πολύ με τις αλλαγές. Ο σχεδιασμός ενός δομημένου προγράμματος θα τα βοηθήσει να μειώσουν το άγχος τους.
- Το μαθησιακό περιβάλλον χρειάζεται να προσαρμοστεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των παιδιών με αυτισμό και για να το πετύχουμε αυτό, χρειάζεται να τα ακούσουμε και να τα κατανοήσουμε.
- Υπάρχουν 4 τομείς βάσει τους οποίους θα μπορούσαμε να δομήσουμε το μαθησιακό περιβάλλον, ώστε να μπορούν τα παιδιά με αυτισμό να διαχειρίζονται καλύτερα τις αλλαγές: *Κατανόηση και έκφραση, οπτικοποίηση, ωρολόγια προγράμματα, οργάνωση ελεύθερου χρόνου*

**Πρακτικές
συμβουλές**

Οι παρακάτω πρακτικές συμβουλές θα σας βοηθήσουν να μειώσετε το στρες των παιδιών και να τα βοηθήσετε να συνεργαστούν πιο αποτελεσματικά στην μαθησιακή διαδικασία:

- 1) Ελέγξτε το περιβάλλον του παιδιού και ανιχνεύστε πηγές οι οποίες μπορεί να προκαλούν αισθητηριακή υπερφόρτωση (έντονο φως/θόρυβος, μυρωδιές)
- 2) Χρησιμοποιείτε οπτικοποιημένο υλικό (σύμβολα, εικόνες, λέξεις, αντικείμενα) για να βοηθήσετε τα παιδιά να κατανοήσουν την δραστηριότητα. Οι οδηγίες να είναι σύντομες και σαφείς. Βεβαιωθείτε ότι το παιδί με αυτισμό έχει κατανοήσει τις οδηγίες που του δίνονται
- 3) Χρησιμοποιείτε ωρολόγια προγράμματα για να βοηθήσετε τα παιδιά να μειώσουν το στρες που προκύπτει από τις αλλαγές και τις μεταβάσεις.

Σημειώσεις

Ενότητα 3- Επενδύοντας στις σχέσεις

«Σε έναν ιδανικό κόσμο, η εκπαιδευτική πολιτική, οι επαγγελματίες υγείας, οι εκπαιδευτικοί και οι κοινωνικές υπηρεσίες θα λειτουργούσαν όλες μαζί σε συνεργασία με τους γονείς σε μία προσπάθεια να παράσχουν υποστήριξη για τα παιδιά και τις οικογένειές τους».

Jackson, J. (2003) Multi-coloured Mayhem.

London: Jessica Kingsley. σελ.16.

Βασικές πληροφορίες:

- Η επικοινωνία και η κοινωνική αλληλεπίδραση μπορεί να δυσκολεύει ορισμένους ανθρώπους με αυτισμό. Οι περισσότεροι θέλουν πραγματικά να κάνουν φίλους και να δημιουργήσουν σχέσεις, αλλά το βρίσκουν δύσκολο.
- Ενθαρρύνετε τους γονείς να αναλάβουν ενεργό ρόλο στο σχολείο, να υποστηρίξουν την πρόοδο του παιδιού τους και να διασφαλίσουν, ότι για τα θέματα που τους αφορούν, έχουν λάβει γνώση όλοι οι εμπλεκόμενοι.
- Οι βασικοί τομείς τους οποίους θα πρέπει να λάβουμε υπόψη, ώστε να βοηθήσουμε τα παιδιά με αυτισμό να χτίσουν σχέσεις με συνομήλικους και με το προσωπικό: *Επικοινωνία, Δεξιότητες, Ενδιαφέροντα, Ευαισθητοποίηση*

Πρακτικές συμβουλές

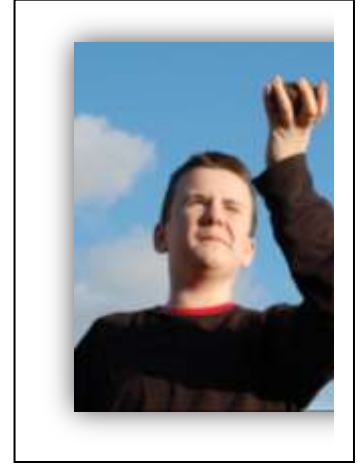
Οι παρακάτω πρακτικές συμβουλές θα σας βοηθήσουν να μειώσετε το στρες των παιδιών και να τα βοηθήσετε να συνεργαστούν πιο αποτελεσματικά στην μαθησιακή διαδικασία:

- 1) Βεβαιωθείτε πως το προσωπικό του σχολείου είναι ενήμερο τόσο για το προφίλ του παιδιού, όσο και για τις καλές πρακτικές.
- 2) Μοιραστείτε πληροφορίες με τους ειδικούς που παρακολουθούν το παιδί (Ειδικούς Παιδαγωγούς, Ψυχολόγους, Λογοθεραπευτές, Εργοθεραπευτές κ.α.)
- 3) Ενημερώστε τόσο το προσωπικό όσο και τους συμμαθητές σχετικά με την διαφορετικότητα ώστε να μειώσετε το bullying που βιώνουν τα παιδιά με αυτισμό.

Σημειώσεις

Ενότητα 4: Εκπαιδευτικές πρακτικές

**“Για μας τους γονείς και τα παιδιά μας
κάθε μέρα είναι πολύτιμη.
Εάν περάσει έστω και μία μέρα
που δεν υποστηρίζουμε το παιδί,
δημιουργείται ένα επιπλέον τραύμα,
όχι μόνο σ’ εκείνο, αλλά και
σε όλη την οικογένεια».**

Jackson, J. (γονέας παιδιών με αυτισμό) (2003)
Multi-coloured Mayhem. London: Jessica Kingsley.

Βασικές πληροφορίες:

- Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε το κάθε παιδί ξεχωριστά ως άτομο. Αυτό μας βοηθά στην κατανόηση της συμπεριφοράς του. Αλλά και στην αποτελεσματικότητα της παρέμβασής μας.
- Εάν το σχολείο κάνει καλή δουλειά για τα παιδιά με αυτισμό, τότε το πιθανότερο είναι, ότι θα κάνει καλή δουλειά και για τους υπόλοιπους μαθητές. ...αλλά η ένταξη μπορεί να μετατραπεί πολύ γρήγορα σε αποκλεισμό, αν προσπαθούμε να τετραγωνίσουμε τον κύκλο, αντί να προσαρμόσουμε την εκπαίδευση στις πραγματικές ανάγκες των παιδιών.
- Χρειάζεται να ενισχύσουμε τα παιδιά με αυτισμό, ώστε να βοηθήσουν τον εαυτό τους και να μπορέσουν να ανεξαρτητοποιηθούν στη διαδικασία της μάθησης.
- Τα 4 βασικά χαρακτηριστικά, τα οποία καθιστούν ένα σχολείο κατάλληλο για παιδιά με αυτισμό: *Ευελιξία, μακροπρόθεσμος προγραμματισμός, κοινωνική επικοινωνία, κοινωνική ένταξη.*

Πρακτικές συμβουλές

Οι παρακάτω πρακτικές συμβουλές θα σας βοηθήσουν να μειώσετε το στρες των παιδιών και να τα βοηθήσετε να συνεργαστούν πιο αποτελεσματικά στην μαθησιακή διαδικασία:

- 1) Δείτε την συμπεριφορά ως τρόπο επικοινωνίας: «τι προσπαθεί το παιδί να μου πει;»
- 2) Βεβαιωθείτε ότι οι προσδοκίες σας είναι ρεαλιστικές και εξατομικευμένες για κάθε παιδί.

Σημειώσεις: